

REFERAT Digitaliserings- og Teknologiudvalget d. 01-12-2021

Mødedato Onsdag d. 01. december 2021 kl. 16:30

Mødested Mødecenter A, Lokale 3 på Ballerup Rådhus

Mødedeltagere Hella Hardø Tiedemann (A) (Afbud), Kåre Harder Olesen (V), Ali Abbasi (Ø), Dennis Sørensen (A) (Afbud), Martin Høyer Rasmussen (A) (Afbud), Johan Müller (A), Michael Jensen (O), Eik Møller (kommunaldirektør), Jens Kjellerup Hansen (digitaliseringschef), Jette Brøndum

Indholdsfortegnelse

Meddelelser.....	3
Anmeldt sikkerhedsbrud vedrørende brug af YouTube i folkeskolerne.....	4
Status for it-sikkerhedsbrud.....	6
Aktuelle fokusområder databeskyttelse for kommunalpolitikere.....	7
Lukket: LUKKET Status for it-mæssig understøttelse af Kommunalbestyrelsen.....	9
Eventuelt.....	10
Godkendelse af referat (underskriftside).....	11

Punkt 1: Meddelelser

00.01.00-P35-301-20

1. Der har på møde i Digitaliserings- og teknologiudvalget været en forespørgsel fra udvalget om børnenes "komme/gå registreringer" i AULA bruges i daginstitutioner til at tilpasse bemanningen i ydertimerne. Center for Skole, Institution og Kultur har udtrukket komme/gå registreringerne og tjekket disse op mod bemanningen. Arbejdet er udført i samarbejde med institutionslederne. De prøver, der er udtaget har vist, at der er en god sammenhæng mellem bemanningen og det akuelle antal af børn på den enkelte institution.

Beslutning

Taget til efterretning med denne bemærkning:

Digitaliserings- og Teknologiudvalget anbefaler, at Børne- og Skoleudvalget orienteres om muligheden for anvendelse af disse data i forhold til normeringer i institutioner.

Punkt 2: Anmeldte sikkerhedsbrud vedrørende brug af YouTube i folkeskolerne

85.10.09-G01-33-21

Tidligere behandling

Digitaliserings- og Teknologiudvalget den 27. januar 2021 Punkt 6

Indhold

Sammendrag

Medlemmerne af Børne- og Skoleudvalget er via mail d. 9. november 2021 blevet kontaktet af en borger, der har indmeldt et sikkerhedsbrud til Datatilsynet. Borgeren er ikke tilfreds med administrationens svar og efterfølgende håndtering af sagen. Borgeren mener stadig at Ballerup Kommune har sikkerhedsbrud i forbindelse med brug af YouTube i undervisningen i folkeskolerne.

I sagen fremføres administrationens svar på de punkter der er beskrevet i mail fra borger.

Baggrund.

Ballerup Kommune har i januar 2020 anmeldt brud på datasikkerhed i forbindelse med anvendelsen af Youtube i undervisningen til Datatilsynet. Herefter er der blevet rettet op på det forhold der gav anledning til bruddet på datasikkerheden. En borger har efterfølgende i foråret 2021 klaget til Datatilsynet og har pr. mail d. 9 november 2021 skrevet til alle medlemmer af Børne- og Skoleudvalget med kommentarer om administrationens håndtering af sagen og påstand om at sikkerhedsbruddet stadig eksisterer.

Sagen vedrører at der i løbet af 2020 har været en del omtale i medierne af it-sikkerheden i forhold til anvendelsen af G Suite for Education i folkeskolerne rundt om i kommunerne. Folkeskolerne i Ballerup Kommune anvender G Suite for Education (kerneproduktet) og Chromebooks i det daglige arbejde omkring børns læring, trivsel og udvikling. På disse Chromebooks er Google-programmer (G Suite for Education) præ-installerede, og næsten alle data og dokumenter gemmes i Googles datacentre, som både er placeret i Europa og i USA.

I 2019 blev der udarbejdet en konsekvensanalyse (DPIA = Data Protection Impact Assessment) for brugen af G Suite for Education, lige som vi har indgået en databehandleraftale med Google Danmark. Konsekvensanalysen er opdateret i januar 2021

Sagsfremstilling

Klagen til Børne- og Skoleudvalgets medlemmer omfatter 3 punkter, som belyses nedenfor med administrationens svar.

Punkt 1. "For det første fastholder kommunen, at børnene skal have adgang til "internettets fulde ressourcer", herunder youtube, selv om youtube selv (Google) klart har udtalt, at platformen kun er for børn på mindst 13 (dokumenteret i min klage). Fordi sådan er loven: alderen for digitalt samtykke er 13 år."

Administrationens svar: Digitaliseringsudvalget har den 18. maj 2018 i forbindelse med høring af skoler, dagtilbud og klubbers digitaliseringsstrategi diskuteret begrebet digital dannelse og herunder bevidsthed om, at elever bør oplyses om, hvordan de færdes sikkert på nettet frem for at der opstilles påbud og blokering af udvalgte sider. Det er ikke korrekt, at der findes dansk lovgivning med en aldersgrænse, der skulle kræve at der lukkes for indhold på YouTube. Youtube har selv tre niveauer, som Ballerup Kommune følger:

- Indskoling: Strengt begrænset YouTube-adgang
- Melletrin og udskoling: Moderat begrænset YouTube-adgang
- Personale: Ubegrænset YouTube-adgang

I Ballerup Kommune anvender vi YouTube som en vidensressource, da kanalen indeholder læringsmaterialer, viden der er præsenteret af fagpersoner/eksperter - også selvudråbte "eksperter" - samt et vindue til almene menneskers holdninger. YouTube er de unges primære tilgang til viden. Derfor er det særligt vigtigt, at eleverne lærer at færdes på dette medie, være kildekritiske og strukturerede i deres søgning af viden. Det er en vigtig opgave for elevernes digitale dannelse at lære at navigere i denne verden af informationer. Det lærer eleverne at være kildekritiske, når de præsenteres for dette materiale af levende billeder og lyd.

Punkt 2. "For det andet stiller jeg spørgsmålstegn ved, om forældrenes forældremyndighed overhovedet er respekteret, når man blot får en udleveringskvittering med hjem. Reelt overtager kommunen noget af forældremyndigheden ved at nægte forældrene adgang til en låst computer."

Administrationens svar: Chromebook er et tilbud, som tilbydes elever i Ballerup Kommune. Det er et tilbud og man er som forælder velkommen til selv at stille en computer til rådighed. Digitaliserings- og Teknologiudvalget har haft ønske om muligheden for Bring Your Own Device (BYOD). Dette er nu indarbejdet i strategien og matcher fuldstændig tanken om en cloudbaseret løsning.

Punkt 3. "For det tredje - og det er faktisk næsten det værste - ser det ud som om, at embedsmændene (bevidst?) har fejlinformeret de berørte forældre om selve fejlen. Det fandt jeg ud af, fordi min kone og jeg aldrig fik nogen undskyldning eller beklagelse for det skete (!), så jeg søgte om aktindsigt i den besked, de andre berørte forældre havde fået. Det I skal bide mærke i her er, at embedsmændene i kommune helt omskriver det skete. Børnene havde IKKE lavet nogen youtube-account. De var blot logget ind i browseren med deres Google skolekonto, og afslørede derefter deres fulde identitet i kommentarer - fuldstændigt som i Helsingør-sagen. I øvrigt var det ulovligt, at de overhovedet VAR på youtube! Dels pga alderen, dels fordi vi som forældre aldrig givet tilladelse!"

Administrationens svar: Eleverne havde ikke oprettet en konto, da den netop blev oprettet ved at de kunne logge sig ind. Det er derfor vigtigt at understrege, at eleverne ikke havde foretaget en forkert handling. Administrationen sikrede efter dette var blevet klart instruks om sletning af YouTube-profil samt orientering til de berørte elevers forældre om instruks. Denne information blev udelukkende sendt til de elever, der havde lagt videoer op på YouTube. De kunne fremsøges ved at søge på deres brugernavn UNI-login@skoledrev.dk. Databrud om hændelsen blev meldt til Datatilsynet. Potentielt kunne alle elever over 12 år kommentere på en video på YouTube. Da det ikke er muligt at fremsøge disse eventuelle hændelser, blev det besluttet, at der ikke blev meldt noget ud om dette, da risikoen for databrud blev vurderet til lille.

Økonomiske konsekvenser og finansiering

Ingen økonomiske konsekvenser

Bilag

3 bilag, heraf 3 interne og 0 anbefales

Beslutningen træffes af

Børne- og Skoleudvalget

Indstilling

Center for Skoler, Institutioner og Kultur indstiller, at

1. Orientering om anmeldt sikkerhedsbrud og efterfølgende klage vedrørende brug af YouTube i folkeskoleundervisningen i Ballerup Kommune tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Digitaliserings- og Teknologiudvalget bakker op om administrationens svar set i lyset af, at sagen ikke har medført påtale fra Datatilsynet som derved har overdraget klagen til kommunen.

Punkt 3: Status for it-sikkerhedsbrud

85.10.00-P20-1-17

Tidligere behandling

Digitaliserings- og Teknologiuudvalget den 3. marts 2021 Punkt 4

Indhold

Sammendrag

En oversigt for Ballerup Kommunes it-sikkerhedsbrud i 2020 og 2021 viser et fald i antallet af indmeldte it-sikkerhedsbrud og deraf antallet af it-sikkerhedsbrud anmeldt til Datatilsynet. Dette kan skyldes øget modenhed i organisationen i forhold til it-sikkerhed.

Baggrund

Efter persondataforordningen er trådt i kraft i maj 2018 orienteres der løbende til Digitaliserings- og Teknologiuudvalget vedrørende it-sikkerhedsbrud.

Sagsfremstilling

Oversigt for it-sikkerhedsbrud i 2020 og 2021 fra Ballerup Kommunes GDPR-team viser, at der er sket et fald i antallet af indmeldte sikkerhedsbrud fra 72 indmeldinger i 2020 til 59 indmeldinger 2021, opgjort den. 12. november 2021.

I forlængelse heraf er antallet af anmeldte sikkerhedsbrud til Datatilsynet faldet fra 29 til 16 anmeldelser. Årsagen til faldet skyldes, at der er en øget opmærksomhed på at undgå fejl, der resulterer i sikkerhedsbrud. Udviklingen og modenhedsniveauet i kommunen vurderes til at være tilfredsstillende. Som konsekvens af den øgede opmærksomhed på sikkerhedsbrud er anmeldelser, som ikke kan kategoriseres som sikkerhedsbrud, steget fra 3 til 14.

Administrationen følger løbende udviklingen inden for området for at hjælpe og målrette indsatser, som skal medvirke til at øge kendskab til proceduren for at indmelde sikkerhedsbrud og hvordan sikkerhedsbrud kan undgås.

GDPR Teamet har bl.a. fokus på de afgørelser Datatilsynet formidler. Disse afgørelser vurderes løbende med henblik på at blive prioriteret i en kommende indsats. Det er vigtigt, at Datatilsynets afgørelser ikke er dominerende ift. de indsatser der gennemføres i kommunen, men de er alligevel retningsgivende, da der ikke vil blive set med milde øjne på en forseelse, der tidligere er behandlet i Datatilsynet. Et af de store indsatsområder har handlet om brugerstyring og adgangskontrol til systemer og data. Her er det DPO'ens vurdering, at Ballerup har et sikkert og stabilt set-up, der ikke giver anledning til it-sikkerhedsbrud.

Økonomiske konsekvenser og finansiering

Ingen økonomiske konsekvenser

Bilag

1 bilag, heraf 1 anbefales

Beslutningen træffes af

Digitaliserings- og Teknologiuudvalget

Indstilling

Center for Politik og Organisation indstiller, at

1. Status for it-sikkerhedsbrud tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning

Bilag

ANBEFALES It-sikkerhedsbrud 2020 - 2021

Punkt 4: Aktuelle fokusområder databeskyttelse for kommunalpolitikere

85.10.00-P20-1-17

Indhold

Sammendrag

Der gives en kort gennemgang af to aktuelle sager i medierne der vedrører databeskyttelse og kommunalpolitikere. Derudover fremlægges anbefalinger vedr. databeskyttelse for kommunalpolitikere, som vil blive udleveret til medlemmerne af den nye kommunalbestyrelse.

Baggrund

Siden implementering af persondataforordningen i maj 2018 har der været fokus på it-sikkerhed også for kommunalpolitikere. Dette på trods af at der ikke gælder de samme regler for kommunalpolitikere som ansatte i kommunen. Op til kommunalvalget i november 2021 har der også i medierne været nogle sager som kort beskrives. Dette lægger op til information til den nye kommunalbestyrelses medlemmer i form af en række anbefalinger til at højne it-sikkerheden.

Sagsfremstilling

Der samles op på aktuelle fokusområder vedr. persondataforordningen og it-sikkerhed, der primært vedrører kommunalpolitikere.

Risikovurdering af kommunens brug af Facebook

Der har i november 2021 været en aktindsigtsanmodning til alle 98 kommuner vedr. en risikovurdering mv. i forhold til kommunernes brug af Facebook – kommunens officielle ”fan-side”. Siden bruges til at kommunikere om hvad der sker i kommunen. Materialet dannede udgangspunkt for en artikel om det Norske Datatilsyn, som konkluderer, at de ikke vil bruge Facebook til at formidle viden om virksomhedens generelle forhold, da risikoen, for at borgernes privatliv bliver krænket, vurderes for høj.

Ballerup kommune har udarbejdet en risikovurdering for brugen af Facebook som kommunikationsplatform for borgerne. Der behandles ikke personoplysninger på mediet og der er lukket for, at borgere kan skrive en besked til kommunen via Facebook. Borgere kan kommentere på opslag, men som en ekstra foranstaltning overvåger kommunen, hvad der bliver skrevet i kommentarsporene, så der ikke skrives krænkende eller kommentarer med indhold af unødige personoplysninger. Det er derfor vurderingen, at borgernes privatliv ikke bliver krænket, ved at Ballerup kommune er til stede på Facebook, men blot informerer om aktuelle begivenheder i kommunen.

Kommunalbestyrelsesmedlemmers brug af kommunale mailadresser til private formål

Der har i november 2021 været en sag i medierne i forhold til at en tredjedel af landets borgmestre og flere hundrede kommunalbestyrelsesmedlemmer har fået lækket private adgangskoder, som nu flyder frit på internettet. Adgangskoderne er lækket, efter borgmestrene og kommunalbestyrelsesmedlemmerne har brugt deres kommunale mailadresser og passwords til at logge ind på blandt andet sociale medier, datingsider, fitness-apps etc.

Dette udgør en risiko for at hackere kan tilgå persondata og fortroligt materiale – ikke bare om politikerne, men også om borgere og kommunen, fordi der ”åbnes” en dør ind til mails og andre systemer, der indeholder personoplysninger.

Kommunalpolitikeren mailadresse er naturligvis offentlig, da borgere og andre skal kunne skrive til en politiker via mail. Problemet opstår, hvis man anvender den kommunale mail og genbruger password ved oprettelse på forskellige private tjenester. Dette forhold vil være et opmærksomhedspunkt i informationen til de kommende kommunalbestyrelsesmedlemmer, som indeholder en række anbefalinger, der skal sikre beskyttelse af personoplysninger og fortrolige data i forbindelse med politikerens virke.

Lov om kommunernes styrelse indeholder en undtagelsesbestemmelse i § 8 b, som fastslår, at hverken databeskyttelsesforordningen eller databeskyttelsesloven finder anvendelse på behandling af oplysninger, der foretages som led i varetagelsen af et kommunalbestyrelsesmedlems hverv. Dog er kommunalpolitikere underlagt tavshedspligt om fortrolige oplysninger, som de bliver bekendt med i deres arbejde. Tavshedspligten gælder både under og efter varetagelsen af hvervet. Af hensyn til overholdelse af tavshedspligten, og af hensyn til borgernes fortsatte tillid til politikerne, er der brug for opmærksomhed på databeskyttelse generelt og beskyttelse af persondata i særdeleshed.

De vedlagte anbefalinger skal bruges til at understøtte databeskyttelse. Ved at følge disse anbefalinger sikres det, at uvedkommende ikke får adgang til oplysninger, ligesom de heller ikke vil kunne sende eller behandle oplysninger i politikerens navn.

Listen af anbefalinger om databeskyttelse præsenteres for alle medlemmer af den nye Kommunalbestyrelse i forbindelse med udlevering af it-udstyr. Listen er vedlagt sagen for udvalgets kommentarer.

På Digitaliserings- og Teknologiudvalgets møde deltager GDPR konsulent Amanda Berglund fra Center for Politik og Organisation under behandling af sagen.

Økonomiske konsekvenser og finansiering

Ingen økonomiske konsekvenser

Bilag

1 bilag, hvoraf 1 anbefales

Beslutningen træffes af

Digitaliserings- og Teknologiudvalget

Indstilling

Center for Politik og Organisation indstiller, at

1. Orientering om it-sikkerhed for kommunalpolitikere tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning med de på mødet faldende bemærkninger til punkt 6, 9 og 10 i de vedlagte anbefalinger til god databeskyttelse for kommunalpolitikere.

Bilag

ANBEFALES Anbefalinger om databeskyttelse for kommunalpolitikere

Punkt 5: Lukket: LUKKET Status for it-mæssig understøttelse af Kommunalbestyrelsen

00.01.00-P35-301-20

Punkt 6: Eventuelt

00.01.00-P35-301-20

Beslutning

Kåre Harder Olesen (V): Ønske om at oplysninger om tekniske begrænsninger i forhold til afvikling af valg behandles i udvalget fremadrettet.

Generelt input fra Digitaliserings- og Teknologiudvalgets medlemmer vedrørende evaluering af udvalgets arbejde:

- Fremadrettet, hvordan vi bruger teknologierne? Gerne kombineret med oplæg udefra.
- Vigtigt at udvalget følger op på emner, der kunne drukne i fagudvalgene, fx AULA-data, der kan bruges til andet og mere end at kende til fremmøde.
- Hvis velfærdsteknologi skal være i udvalget, så skal det nok være andet og mere end at vise teknologien.
- Kunne være spændende med mere fokus på dataetik, databeskyttelse og borgernes tillid til den offentlige sektor herunder, hvordan organisationen bruger data til at kvalificere og hvordan vi forbedrer, at data indgår i alle arbejdsprocesser?
- Det kommende udvalg måtte gerne arbejde mere med at prøve nye teknologier af, teste og vurdere det. Tage et større ansvar for pilotprojekter.
- Der skal holdes fast i bredden og dybden af sammensætningen af udvalget og emnerne.
- Udvalget skal både have de strategiske emner og interesse sig for hverdagens it udfordringer for kommunalbestyrelsesmedlemmerne.
- GDPR bør fortsat være i udvalgets fokus.
- Et årshjul vil skabe bedre overblik for udvalgets medlemmer.
- Forretningsstrategier fra de administrative områder kan drøftes og kvalificeres i udvalget.

Punkt 7: Godkendelse af referat (underskriftside)

00.22.00-P19-1-21

Beslutningen træffes af

Digitaliserings- og Teknologiudvalget

Indstilling

For at godkende referatet for dette møde skal alle medlemmer af udvalget klikke på "Godkendt".